

Türkçe Romantik ?li?kilerde Benlik De?i?imi Ölçe?i (TR?BDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Romantik ?li?kilerde Benlik De?i?imi Ölçe?i (TR?BDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31958>

Özet

Türkçe Romantik İlişkilerde Benlik Değişimi Ölçeği (TRBDÖ), bireylerin romantik bir ilişkiye girdikten veya ilişkiyi sürdürdükten sonra kendi benlik kavramlarında deneyimledikleri algılanan değişimi ve büyümeyi ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle Arthur Aron ve meslektaşları tarafından ortaya konan Benlik Genileşmesi Teorisi çerçevesinde, partnerin kaynakları, bakış açıları ve özelliklerini kişinin kendi benliğine dahil etme sürecinin yol açtığı değişimi değerlendirir. TRBDÖ, orijinal İngilizce ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması (adaptasyonu) sonucu ortaya çıkmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesi ve uyarlanması Dincer, Eksi ve Aron (2018) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, çift ve evlilik danışmanlığı alanındaki araştırmalara katkıda bulunmakta ve romantik ilişkilerin bireysel gelişim üzerindeki etkilerini nicel olarak inceleme imkanı sunmaktadır. Ölçek, genellikle ilişkideki doyumu, bağlılığı ve bireysel gelişimi inceleyen araştırmalarda kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Benlik değişimi, romantik ilişkiler, benlik genişlemesi, psikometri, uyarlama, çift danışmanlığı, benlik kavramı.

Yazarlar

Duygu Dinçer, Halil Ekşi, Arthur Aron.

Amaç

TRBDÖ'nün temel amacı, bireylerin romantik partnerleriyle kurdukları etkileşim sonucunda benliklerinde meydana gelen niteliksel ve niceliksel değişimleri sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu değişimler genellikle yeni ilgi alanları edinme, yeni beceriler öğrenme veya dünya görüşünün genişlemesi şeklinde kendini gösterir. Ölçek, bireyin ilişki sayesinde ne kadar "genilettiğini" ve bu değişimin ilişki kalitesiyle nasıl ilişkili olduğunu araştırmaya hedefler.

Bu ölçek aynı zamanda, romantik ilişkilerde yaşanan benlik değişiminin düzeyinin, ilişki doyumu ve süresi gibi önemli ilişki sonuçları tahmin etme gücünü inceleyen araştırmacılar için güvenilir bir araç sağlamayı amaçlamaktadır. Uyarlama çalışması, bu yapının Türk popülasyonunda da geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülebildiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Yapı

Ölçek, temelde Arthur Aron'un Benlik Genileşmesi Teorisi'ne dayanarak, romantik bir ilişki

bağlamında yaşanan benlik değişimini (Self-Change in Romantic Relationships) ölçer. Benlik değişimi, bireyin ilgisindeyken kendini keşfetmesi, partnerinin özelliklerini veya perspektiflerini benimsemesi yoluyla benlik sınırlarının genişlemesi olarak kavramsallaştırılır. Bu yapı genellikle iki ana bileşeni içerir:

Yeni Özelliklerin Kazanılması (Acquisition of New Characteristics): Bireyin partneri sayesinde yeni ilgi alanları, beceriler veya kişisel özellikler edinmesi.

Benlik Kavramının Genişlemesi (Expansion of Self-Concept): Bireyin dünya görüşünün ve kişisel kimliğinin ilgisiz araçlarla daha zengin ve karmaşık hale gelmesi.

TR-BDÖ, bu psikolojik yapının Türk kültüründeki bireyler tarafından nasıl deneyimlendiğini ve ifade edildiğini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detaylı olarak sunulmamış olsa da, bir uyarılma çalışması için temel geçerlik yöntemlerini uygulamış olması beklenir. TR-BDÖ'nün geçerlik çalışmaları muhtemelen yapı geçerliği üzerine odaklanmıştır. Bu, ölçek maddelerinin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı benlik değişimi yapısını gerçekten ölçüp ölçmediğinin incelenmesini içerir.

Beklenen geçerlik analizleri şunlar içerebilir:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin benlik değişiminin tüm yönlerini temsil edip etmediği.

Yapı Geçerliliği (Faktör Analizi): Ölçeğin tek veya çok boyutlu yapıya mı Türk örnekleminde dönüştürüldüğü (bkz. Faktör Analizi bölümü).

Ölçüt Bağlı Geçerlik: Ölçeğin, ilgisiz doyum, bağlanma stilleri veya benlik saygısı gibi teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer yapılarla korelasyonunun incelenmesi.

Güvenirlik

Kaynak metinde güvenilirlik değerleri belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik açıdan sağlam bir uyarılma çalışması için, ölçeğin iç tutarlılığı ve zamana karşı kararlılığı gösteren güvenilirlik analizlerinin yapılması zorunludur. Ölçeğin güvenilirliği genellikle Cronbach Alfa katsayısıyla rapor edilir.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir. Ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler yapması yapıyı belirlemek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği çalışmaları da yürütülmüş olması beklenir.

Faktör Analizi

TR-BDÖ bir uyarlama ölçeği olduğundan, faktör analizi genellikle orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk kültüründe korunup korunmadığını incelemek amacıyla gerçekleştirilir. Bu süreç iki ana aşamaya içerir:

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA): Ölçeğin potansiyel boyutlarını keşfetmek ve madde yüklerini incelemek için kullanılır.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA): Orijinal ölçeğin teorik yapısının (örneğin, tek faktörlü veya iki faktörlü model) Türk örnekleminde model uyum indeksleri kullanılarak test edilmesi.

Dincer, Eksi ve Aron (2018) çalışmasında, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk popülasyonuna bağarlı bir şekilde aktarıldığını varsaymaktadırlar. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temel dayanağı oluşturur.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) / Kişilik ve İlişki Ölçeği

Format: Derecelendirme formatında (Likert tipi) maddelerden oluşması beklenir. Orijinal kaynaktan derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak bu tip psikolojik ölçekler genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi ölçek kullanır (Örneğin, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe (TR-BDÖ) ve orijinal İngilizce.

Popülasyon Grubu: Romantik bir ilişki içinde olan veya yakın zamanda romantik bir ilişki deneyimi yaşamış yetişkinler.

Yaş Grubu: Genellikle 18 yaş ve üzeri yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışmasının örneklemini, Türkiye'de yaşayan ve aktif bir romantik ilişkiye sahip bireylerden oluşturmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) ölçeği. Katılımcılar, kendilerini ilişkiye girdikten sonra nasıl hissettiklerini yansıtan ifadelere ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Benlik gelişimi, ilişki doyumu, çift terapisi, psikolojik ölçüm, adaptasyon, öz bildirim, Dincer, Aron.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Duygu Dinçer

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: drduygudincer@gmail.com

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin sorumlu yazarı Duygu Dinçer'dir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için izinler genellikle yazardan e-posta yoluyla talep edilmelidir. Ölçeğin yayınlandığı yıl **2018**'dir.

Ölçek ile ilgili iletişim ve izin talepleri için sorumlu yazarın e-posta adresi: drduygudincer@gmail.com.

Orijinal makale (Dincer, Eksi, & Aron, 2018) bir konferans yayınları ve tam metin PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: romantik-iliskide-kendini-degistirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Dincer, D., Eksi, H., & Aron, A. (2018). Two new scales in the field of couples and marriage counseling: The inclusion of other in the self scale and Turkish self-change in romantic relationships scale. *SHS Web of Conferences*, 48. DOI: Bilgi mevcut değildir.

Türkçe Romantik İlişkilerde Benlik Değişimi Ölçeği (TRBDÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak metinde yer almadığından, bu bölüm boş bırakılmalıdır.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır.